

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xvii. De Translatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

eutus, super suū gregem excubias ducere non possit: ea propter vir prouidus & honestus, illi in Coadiutorem adiungendus est: per quem tam Episcopo, quàm populo vtiliter consulatur. Cuius datio, cùm de causis maioribus esse constet, ad sedem Apostolicam, nulla obstante consuetudine, referenda est. Quod tamen sic intelligi oportet, si non in remotis partibus explicanda sit: cæterum, si procul ab Apostolica sede Episcopus impeditus deget, tunc secundum Bonifacianę constitutionis tenorem prouidendum erit.

Etiam inferioribus ab Episcopis dandus est Coadiutor, & utrisque de facultatibus Ecclesię erit subueniendum. h. d.

a per totū tit. extr. de cler. agrot. Nec^a solū Episcopis dandus erit Coadiutor, sed etiam si res exigat, inferioribus: vnde, si vel Ecclesię Rectorem, vel Archidiaconū ita morbo aliquo cõtigerit impediri, vt Ecclesiasticis ministerijs, vel nullo pacto, vel non nisi cum scandalo interesse possint, eis quoq; Coadiutor adhibendus erit: & iras temperanda^b, vt vtrique iuxta facultates Ecclesię vitę necessaria ministrantur.

b cap. 1. §. presentis quoque. de cler. agrot. in 6.

DE COREPISCOPORUM VŒU SUBLATO,

TITVLVS XVII.

Corepiscoporum usus sublatus est. h. d.

Rant olim & Corepiscopi, quibus circa plurimā cum Episcopis ministeriorum communis erat dispēsatio: quorum tamē institutio tam in Romana sede, quàm in alijs totius orbis Ecclesijs, tāquam improba & superuacanea, est penitus interdicta^c.

Matrimonium spirituale dissoluitur translatione, renunciatione, & depositione. h. d.

Vidimus hucusque de spiritualis fœdere coniugij, quod inter Episcopum & Ecclesiam cõtrahitur, quod electione vel postulatione initiari, confirmatione ratificari, consecratione intelligitur consumari. Item de moribus, & Vicarijs, & adiutoribus Episcoporum: tractemus nunc, quibus modis Episcopus ab Ecclesiā remouetur: & sic, quo modo tale cōiugium præter mortē dissoluitur. Contingit autem id tribus modis: Translatione, Renunciatione, & Depositione, seu degradatione: de quibus singulis videamus, ac primū de Translatione.

c can. Corepiscopi. et seq. distict. 68.

DE TRANSLATIONE,

TITVLVS XVIII.

Translatio inducitur ex utilitate, & ex necessitate: & necessitate cessante, translatio irritatur. h. d.

Translationes, quæ & mutationes^d nūcupari possunt, institutę sunt utilitatis, & ne-

d can. mutationes. 7. q. 1.

necessitatis gratia. Vtilitatis, cum Episcopus ab ea ciuitate, cui prepositus est, in aliam trāfertur, in qua magis proficere posse verisimiliter existimatur. Sic olim Princeps Apostolorū de Antiochena ciuitate se Romam transtulit, vt scilicet ibidē copiosius proficere posset. Necessitate^a verò nonnunquam Episcopalia sedium mutationes fieri solent, hostium vrgente metu. Sed hoc casu, si ciuitatem, de qua effugerit Episcopus, ab hostibus liberari^b, & ad priorem statum contigerit reuocari, ad eam expulsus reuertetur.

Episcopos transferre, ad solum Romanum Pontificem pertinet. h. d.

Sciendum est autem Episcoporum translationes, non etiā inferiorum, ad solum Apostolicę sedis Antistitem certissima ratione pertinere^c, neque super matrimonijs quicquā præter eius assensum immutari debere, aut posse. Quod obtinet non solum, si Episcopus est consecratus, verum etiam si tantum canonicè fuit electus, & confirmatus: Cūm (vt supra diximus) post electionem & confirmationem, inter personas eligentium & electi, coniugium sit spirituale contractum.

Qui propria auctoritate se ad aliam Ecclesiam contulerit, & habita carebit & ambita.

Ea propter^d quicumque aua-

ritia ducti, aut ambitione impulsī, Ecclesię suę mediocritate despecta, ad maiorē sese plebem propria auctoritate transtulerint, a cathedra repelli debent aliena, & carere propria: vt nec illis præsideant, quos per superbiam spreuerūt: nec illis, quos ob auaritiam vel ambitū concupiuerunt. Sicut enim vir^e non debet adulterare vxorem suam: ita nec Episcopus temerè Ecclesiam, ad quam electus fuit, relinquere, vt alteri sese cōiungat, etiam si à populo fuerit attractus.

Quod constitutum est in Ecclesijs Episcopalis, trahitur etiā ad Ecclesias inferiores. h. d.

Non ab similibus iuris ratio obtinet in presbyteris^f, & cæteris infra Episcopalem dignitatem constitutis. Nam, si vel qualibet causa, ppria quis auctoritate^g cum altero suum beneficium permutare voluerit, vterq; proprii beneficii iacturam faciet. Beneficiorum enim & præbendarum permutationes generaliter fieri prohibentur^h: præsertim pacto præmissa, quæ circa spiritualia, vel spiritualibus annexa, semper labem simonię cōtinet: licet possit Episcopus de vno loco ad alium aliquos transferre, vt qui vni loco minus sunt vtilis, alibi se valeāt vtilius exercere.

Si permutatio beneficiorū completa est ex una parte, et per alterā stat quod minus impletur, restituitur pars ad suum beneficium. h. d.

a canon. scias frater. & seq. d. 7. q. 1.

b canon. pastoralis officij. d. 7. q. 1.

c cap. 2. et si. extr. eodem tit. de translatione. episc.

d ca. quando. h. d. extr. eod. tit.

e canon. sicut vir. 7. q. 1.

f canon. sicut aliterius. in si. d. 7. q. 1. cap. cum olim magister. extr. de reuoc. permutat.

g cap. questum. extra. de reuoc. permutat.

a ca. cdm uniuersorum. extra. de rerum permutation.

Subuentum^a tamē est ei, qui de permutatione cum alio habito tractatu, prębendam suam cum resignasset, ab alio qui cū permutationis tractatum habuit, & qui postea suam resignare recusat, deceptus est: cum. n. deceptis, & non decipientibus Iura subueniant, licet is qui renūciauerit, à se beneficium abdicasse videatur, tributa tamen est simplicitati uenia, constitutumq; ut ad resignatum beneficium reuerti possit.

Collatio de beneficijs causa permutationis uacantibus, facta alijs quàm permutatibus, nō tenet. b. d.

Et generaliter, ne concessione Iuris utētib; præsertim circa spiritualia, illudatur, si qua beneficia ex causa permutationis aliquibus resignata, alijs q̄ ipsis permutare uolentibus cōferantur, nullius firmitatis erit ipsa collatio.

Non obstantibus expectationibus, beneficiorum permutatio fieri potest. b. d.

b cap. unico. de rerū permutation. in 6.

Quinimod^b si in diœcesi aliqua quidam fortē auctoritate Apostolica beneficia proximē uacatura expectent, illi tamen, qui secūdum formam Iuris sua beneficia in eadem diœcesi ad ordinarij collationem spectantia, liberē ac sine fraude in manibus Episcopi resignauerint, non nisi ex causa permutationis resignaturi, ab huiusmodi expectatib; circa faciendā permutationem minimē impediētur,

DE RENUNCIATIONE,

TITVLVS XIX.

Quid sit Renunciatio, & quibus ex causis possit renunciari. b. d.

Et Renunciationem quoq; P quis ab Ecclesia sua remouetur. Est autem Renunciatio, iuris proprii spontanea refutatio. Ea uerò propter quæ Episcopus potest cedendi licentiā postulare, hæc fermē habētur: conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientiæ, malitia plebis, graue scādalum, & irregularitas personæ.

Quale debeat esse crimen, ob quod renunciari possit. b. d.

Propter^d conscientiam criminis, cedendi potest licentia postulari, non cuiuslibet, sed duntaxat illius, propter quod ipsius officij executio post peractam pœnitentiam impeditur.

Quæ debilitas corporis renunciandi causam præbeat. b. d.

Non absimilis^e Iuris ratio in debilitate corporis obtinet: nā non quælibet, sed solū illa legitimam renunciandi præstat causam, per quam quis ad exequendum officium Pastorale redditur impotens: cum interdum non plus horretur senilis debilitas aliquem cedere, quàm maturitas, quæ in senibus esse solet, quem in suo suadeat officio permanere.

c ca. nisi cdm pridem, ext. eodem titul.

d d. ca. nisi. 5. propter. extra. eodem titul.

e d. ca. nisi. 5. alia uerò.

Magnus